

tussen lust en medelijden voor zijn favoriete peepshow-stripteaseuse, maar ook tussen liefde en machtswellust als hij zijn onuitsproken liefde voor Grace op de corpulente danseres projecteert. Met de geslachtsoperaties die hij uitvoert op Grace, helpt hij haar eigenlijk haar grootste verzuchting te verwezenlijken. Ook andere wreedheden bevatten een bodem van intense hartstocht. Hij ontdekt chocolaatjes die het personage Robin aan Grace wil geven in ruil voor haar leeslessen, waarop hij hem uit jaloezie alles laat opvreten en haar boeken laat kapotscheuren. Hoe afstotelijk en onvoorspelbaar Tinker ook te werk gaat, hij zet wél confrontaties en gebeurtenissen in gang die later ook louterend zullen blijken. Hij verkoopt Graham de fatale dosis drugs, maar laat Grace later toe tot het crematorium waar zij haar overleden broer ontmoet. Door haar zelfs Grahams kleren terug te geven, geeft Tinker al in een erg vroeg stadium een aanzet tot Graces geslachtsverandering, en stelt hij haar in staat de passie voor haar broer uit te vergroten. Een gelijkaardige rol speelt Tinker in de relatie tussen Rod en Carl. Hij verminkt de homo's afschuwelijk, maar scheidt zo wel een situatie waarin ze elkaar eindelijk hun wederzijdse liefde kunnen bewijzen.

Tinker is een bijzondere, excessieve uitbeelding van hoe liefde zonder kanalisering de gruwelijkste meanders uitdiept, maar toch in dezelfde richting blijft stromen. Het is merkwaardig hoe elk van de onmogelijke liefdes (die van Grace voor haar broer Graham, die van Rod voor Carl, die tussen Tinker en de danseres) uiteindelijk toch in een plooi vallen, zij het een bloederig uitgesneden plooi. De danseres moet toegeven écht Grace te heten, alvorens Tinker glimlacht en haar zijn liefde verklaart. De identiteits- en geslachtswissel die Grace lichamelijk doormaakt, staat in contrast met haar zelfbewustzijn dat ze maar niet kwijtraakt (*'I look like him. Say you thought I was a man'*). De personages beleven in deze voorstelling bijgevolg niet alleen op emotioneel niveau, maar ook puur lichamelijk tegelijkertijd extase en impasse.

Oczyszczeni/Cleansed KRZYSZTOF WARLIKOWSKI Foto Anna Los

OCSYSZCZENI (CLEANSED)

TEKST Sarah Kane

VERTALING Krzysztof Warlikowski & Jacek Poniedziałek

REGIE Krzysztof Warlikowski

SPEL Stanisława Celinska, Mariusz Bonaszewski, Malgorzata Hajewska-

Krzysztofik, Renate Jett, Redbad Klynstra, Leon Voorberg,

Thomas Schweiberer, Tomasz Tyndyk, Fabian Włodarek

ZANG Renate Jett

LICHT Felice Ross

COPRODUCTIE Teatr Wspolczesny (Wroclaw), Teatr Rozmaitosci (Varsovie),

Teatr Polski (Poznan), Hebbel Theater (Berlin), THEOREM

PREMIÈRE 15 december 2001, Teatr Wspolczesny (Wroclaw)

zouden verpletteren...

J: (zij neemt over van Walvis die in slaap is gevallen - al duizend maal heeft Julie dit verhaal gehoord)...

de hele nacht stortregens,
zodat de krabben ingedeukte schilden hadden
de oesters hun parels kwijt waren
en uw mond 's morgens
vol doorzeefde vissen zat.
De uitgerogende wolven zwommen nog rond in
huis.

Plots hoorde u een stem. Meegevoerd door een
school vissen...

W: Hij... toen hij me hoorde gillen, ging hij weg,
maar eerst verontschuldigde hij zich.

Was hij maar verdronken in de zondvloed.
Zijn stem droeg zo ver. Ik kon zijn stem onmogelijk
vergeten. Over de bodem van de oceaan galmde zijn
bas nog na, van de noordpool tot de zuidpool. Zijn
woorden bereikten de haaien, die ze doorgaven aan
de krabben, die haakten zich vast aan de walvissen

en de walvissen spotten de woorden de hoogte in. De
woorden kwamen boven en vervlochten met algen
dreven ze naar mij toe.

Even later kwam hij terug, achter zijn eigen woorden
aan. Hij had zichzelf teruggeroepen.
Hij bleef.

's Nachts lag hij met wijdopen gesperde ogen te
luisteren. Hij ging bij het water zitten wanneer ik
sliep. Vissen kwamen in zijn oren fluisteren. Ze
zwommen voor de tijd uit.

Hij herhaalde wat de vissen hem vertelden.
Hij wees de plaats aan waar olie uit de grond zou
opborrelen.

In een pasgeborene zag hij de nakomelingen al
zitten.

Hij wees de hand aan die later gewurgd zou hebben.
Doodmoe werd hij er op de duur van.

De toekomst had hem al opgebrand nog voor zijn
lichaam er aangekomen was.

Vissen schraapten ononderbroken met hun vinnen

langs de binnenkant van zijn hoofd.

Rode vissenogen staarden door de twee gaten in
zijn hoofd de nacht in.

Hij heeft olie gedronken. Een lucifer aangestoken.
De lucifer ingeslikt.
...Niet krabben Julie!...

Precies op de dag waarop Timo verdwenen is.
Er is niet zoiets als toeval, Julie... Kijk naar mij als
ik tot je spreek.

J: Timo is terug.

W: Ziet hij er een beetje behoorlijk uit? Waar is
hij? Zal hij blijven?

Kom hier, en hou nu op met eindeloos rond te ren-
nen. Ik word er zenuwachtig van.

We moeten ons opmaken. Dadelijk staat Timo hier.
(Walvis maakt Julie op)

Nu zie je er ouder uit dan je ooit zal worden.

Je ziet er afschuwelijk uit.

Goed, nu kan ik je tenminste verliefd laten wor-
den zonder dat ik mijn hart moet vasthouden.